

LES 1: AAN DE SLAG MET PLASTICSOEP!

groep 4

Korte uitleg lesopbouw:

Deze les is onderdeel van het Plastic Soup Lespakket. In deze les hebben we het over plastic, de plasticsoep en de gevolgen. De kinderen zien wat ze zelf aan plastic gebruiken en wat ze kunnen doen om het plasticsoep probleem te verminderen.

Aan het eind van deze les kiest de klas één van de twee vervolglesen. Zie daarvoor handleiding **les 2: Trash Hunt** en **les 2: Minder plastic**. In deze vervolglesen ga je met de klas een actie uitvoeren en de uitkomst van de gekozen actie bespreken. Zo leiden de kennis en inzichten uit les 1 tot een concrete verbetering in les 2.

Duur van les 1: circa 45 minuten.

Doel van de les:

Kinderen leren wat plasticsoep is en waarom het een probleem is.

Ze krijgen inzicht in hun eigen plasticverbruik.

Ze leren wat ze zelf kunnen doen om het plasticgebruik te verminderen.

Vorbereiding:

- Lees deze handleiding.
- Print het **formulier Jouw plastic** voor ieder kind (zie bijlage in LessonUp).
- Ga via de onderstaande link naar LessonUp en bekijk de les. Link: <https://bit.ly/LUPSFg4>

Film:

Kijk eventueel ter voorbereiding met de klas naar de tekenfilm: **"De Wereld van OZ, iets verkeerd gegeten"** (8 minuten). Kinderen worden meegenomen in een magisch realistische wereld onder zee waarin de gevolgen van plasticsoep op een speelse manier duidelijk worden. De tekenfilm staat op Lessonup.

Ook kan bij sheet 10 nog een filmpje bekeken worden over het verzamelen van stukjes plastic in de wateren van Hawaii. **"Oceaanplastic verzamelen op Hawaii"**, door Sustainable Coastlines Hawaii (1 minuut) .

Deze staat op onze speciale playlist voor basisscholen op Youtube: <https://bit.ly/32OUbwq>.

Organisatie:

Bedenk of je denk en praat onderdelen klassikaal uitvoert, of in twee- of viertallen met klassikale terugkoppeling.

Verdieping: Afhankelijk van het niveau van de klas en de beschikbare hoeveelheid tijd kan er extra informatie worden gegeven over het onderwerp. Ook kunnen er extra verdiepende vragen gesteld worden. Deze staan schuin gedrukt in deze handleiding en kosten extra lestijd.

Wereld van oz

PLASTIC SOUP FOUNDATION

Sheet 1: Wat is plasticsoep

Denken en praten

Wie weet wat plasticsoep is?

Geef de leerlingen denktijd en laat hen dit bespreken in hun groepje. Geef een aantal kinderen een beurt en vat samen wat gezegd is.

Bespreek met de klas:

- Vertel dat we het deze les gaan hebben over plasticsoep.
- Ook gaan we kijken naar ons eigen plasticgebruik en denken we na over wat we kunnen doen om het plasticsoepprobleem aan te pakken.

Maar eerst gaan we het hebben over plastic.

Sheet 2: Plastic was een goed idee!

Luisteren

Plastic was een geweldige uitvinding.

Het eerste plastic werd onder andere gebruikt voor het maken van biljartballen.

Daarvóór werden biljartballen gemaakt van de slagstanden van olifanten: ivoor.

Zo hielp plastic om olifanten te beschermen.

Sheet 3: Steeds meer plastic!

Luisteren

Vertel: Vanaf de jaren 50 (toen jouw opa en oma jong waren) konden ze plastic makkelijk en goedkoop maken en werd het razend populair. Plastic werd steeds meer gebruikt.

Huisvrouwen konden plastic servies kopen en het na het eten zonder afwassen weggooien. Wat een tijd scheelde dat!

Mensen noemden dat het weggooi-leven. Plastic spullen kopen en na gebruik weggooien. Nog steeds gooien we

veel weg: denk maar aan de frietbakjes.

Plastic is nu niet meer weg te denken. We vinden het zo handig, dat we wereldwijd, per minuut, ongeveer 685.000 kilo produceren. Dat is het gewicht van ongeveer 250 olifanten.

Sheet 4: Wat maken we van plastic?

Denken en praten

Plastic is geweldig! Het is heel sterk en superhandig. Hier zie je allemaal hele gewone dingen. Weten jullie wat er van deze dingen allemaal van plastic gemaakt is?

Sleepplaat: geef kinderen de beurt en praat erover. Schuif de spullen naar vakjes altijd plastic /geen plastic. Klaar? Klik op OK en check of het goed is.

Let op: in de hand zit glitter.

NB: sommige producten bevatten soms wel en soms geen plastic, zoals theezakjes en t-shirts. In deze sleepopdracht hebben we alleen onderscheid gemaakt tussen altijd en geen plastic.

Antwoorden:

Geen plastic
- IJsstokje

Altijd plastic
- Overig

Plastic in producten:

- De binnenkant van blikjes heeft een dunne plastic laag.
- De filters van sigaretten zijn gemaakt van plastic.

Waarom zit in zoveel dingen plastic?

Antwoord: plastic is goedkoop, sterk en makkelijk in gebruik.

Sheet 5: Welk plastic gebruik jij?

Denken, doen en praten

Pak voor iedere leerling het formulier *Jouw Plastic*.

Laat de kinderen het tijdens de les vouwen op de stippellijn: het linkerdeel gebruik je bij sheet 5. Het rechterdeel bij sheet 16.

Laat kinderen individueel opschrijven welk plastic ze vandaag gebruikt hebben. Thuis en op school. Loop de momenten van de dag eventueel met ze langs om de herinnering te activeren (opstaan, ontbijt, op school, kleine pauze, enz.).

Na het invullen kan het in groepjes en/of klassikaal besproken worden: wie gebruikte er een plastic tandenborstel? Wie gebruikte er ..., etc.

Sheet 6: Dit is plasticsoep

Luisteren

In 1997 ontdekte kapitein Charles Moore midden op de Grote Oceaan dat er stukken plastic dreeven. Dat plastic bleek na onderzoek niet alleen te drijven, maar ook te zweven midden in het water en in de diepte.

Hij schrok erg en noemde dit de 'plastic soup'.

Op de sheet zie je de boot van Charles Moore. Ook zie je een tuinstoel die op de bodem van de zee is gevonden! Hoe is die daar gekomen?

NB: het is een wijdverbreid misverstand dat de plasticsoep een eiland van drijvend plastic is. Het is daardoor dus ook niet meetbaar in km².

Sheet 7: Plasticsoep is vlakbij

Denken en praten

Wat voor zwerfplastic kennen kinderen van het strand?

Wat voor zwerfplastic kennen kinderen uit hun eigen omgeving?

Probeer samen te bedenken waarom iets ergens ligt (slordig weggegooid, weggewaaid, etc.).

Al het zwerfplastic kan onderdeel worden van de plasticsoep.

Plasticsoep bestaat dus niet alleen in de grote oceanen, en ontstaat juist ook in onze eigen omgeving. En wat we hier laten vallen, komt via de slootjes, het riool en de rivieren, uiteindelijk in de zee terecht.

Sheet 8 en 9: Plastic top 5!

Denken en praten

Welk plastic denken jullie dat er het meest op het strand van de Noordzee aanspoelt?

Wat staat er in de top 5?

Laat kinderen dingen noemen en onthul de top 5.

Deze top 5 wordt het meest gevonden op het strand van de Noordzee:

1. Visnet en touw
2. Stukjes plastic
3. Doppen
4. Verpakkingen
5. Ballonnen en touwtjes

Sheet 10: Plasticsoep verdwijnt niet

Luisteren

Plastic kan niet afgebroken worden door de natuur.

Charles Moore beseftte dat plastic niet verdwijnt, maar in steeds kleinere stukjes afbreekt door de zon, golven en het zoute water. Uiteindelijk zo klein dat je het niet meer kunt zien. Het is dan niet meer op te ruimen. We moeten dus zorgen dat het niet in de zee terecht komt.

Tip: laat het potje zien met stukjes plastic afkomstig uit het water bij Hawaii (zie doos). Wat zit er allemaal in? (Let op: de kinderen mogen het niet openmaken!)

Tip: bekijk met de klas het filmpje: "[Oceaanplastic verzamelen op Hawaii](#)", door Sustainable Coastlines Hawaii (1 min).

Sheet 11: Wat zijn de gevolgen van plasticsoep?

Denken en praten

Eventueel: laat de kinderen eerst zelf nadenken en mogelijke gevolgen noemen.

Sheet 12: Soms lijkt plastic op nestmateriaal.

Luisteren

Deze meerkoet leeft op het water in Nederland. Het dier gebruikt zwerfplastic voor het nest. Het ziet er mooi uit, maar in het nest kan water blijven staan, waardoor de

eieren afkoelen en de kuikens niet uitkomen. Het plastic kan ook giftig zijn voor de kuikens.

Sheet 13: Soms lijkt plastic op eten.

Luisteren

Dit zat er allemaal in de maag van een aangespoelde walvis in Noorwegen. Hij heeft meer dan 30 plastic zakken gegeten omdat ze lijken op kwallen.

Vraag aan de klas: Wat gebeurt er als een walvis plastic zakken eet?

Antwoord: hij heeft geen honger meer, en zijn darmen raken verstopt.

Sheet 14: Wat kunnen we er aan doen?

Denken en praten

De kinderen hebben nu gezien hoe groot het probleem is en wat de gevolgen zijn.

Hebben ze ideeën wat we/ze er aan kunnen doen? Laat de klas een paar dingen noemen.

Sheet 15: Wat kunnen we doen aan plasticsoep?

Denken en praten

- Weiger: bijvoorbeeld als iemand je een plastic bekertje of rietje wil geven.
- Gebruik minder plastic: neem je eigen tas mee naar de winkel.
- Gebruik het nog een keer: tomaten emmertjes zijn prima pennenbakjes!
- Gooi het goed weg, zodat de materialen opnieuw gebruikt kunnen worden.

Bespreek met de klas wat de vier manieren betekenen.

Vraag: weten ze voorbeelden bij de vier manieren?

In groepjes: laat hen voorbeelden bedenken en met elkaar delen.

Sheet 16: Wat doe je met jouw plastic?

Denken, praten en doen

Laat de kinderen kijken naar de lijst met plastic dat ze vandaag gebruikt hebben.

Bij welke manier hoort het? De kinderen trekken een lijn naar de juiste manier.

Bespreek dit klassikaal of in groepjes.

Weten ze alternatieven? Wat kunnen zij verbeteren?

Voorbeeld:

Een broodzakje gooi je weg, een broodtrommel is beter.

En als je appels koopt in de supermarkt, kun je het ook los meenemen in je winkelmandje in plaats van in een plastic zakje.

Sheet 17: Kies met de klas één van de acties

Denken en praten

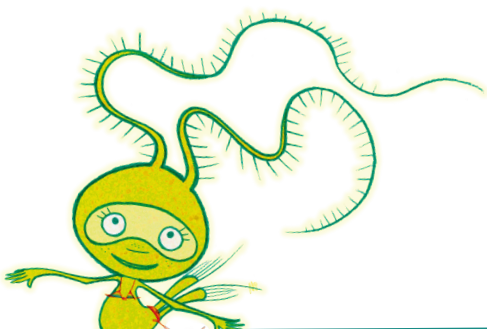
Welke actie lijkt jullie leuk om te doen?

Actie 1: Trash Hunt (plastic jagen)

Met de klas ga je op zoek naar plastic zwerfafval in de buurt. Samen ruim je het plastic op en breng je in kaart hoeveel plastic jullie gevonden hebben. Zo zorgen klassen in Nederland en België dat het buiten schoner wordt.

Actie 2: Minder plastic

Minder plasticsoep lukt alleen als iedereen minder plastic gebruikt! De kinderen weten nu hoe dat moet. In deze actie gaan ze in kaart brengen wat er thuis allemaal gebruikt wordt. Vervolgens helpen ze hun ouders/verzorgers om minder plastic te gaan gebruiken.

Bedankt voor het meedoen!

Deze handleiding is onderdeel van het Plastic Soup Lespakket en de 'Wereld van OZ' van Plastic Soup Foundation. Plastic Soup Foundation wil ervoor zorgen dat er geen plastic meer in het water terecht komt.

Het uiteindelijke doel van dit lespakket is om actie te ondernemen en het gebruik van wegwerpplastic sterk te verminderen.

Als wij deze jongere generatie weten te bereiken kunnen zij het verschil gaan maken. We roepen de kinderen op om de grote Wish de walvis te helpen.

Voor meer informatie zie:

www.plasticsoupfoundation.org of

www.wereldvanoz.org.

PLASTIC SOUP FOUNDATION